

Bocskai István, a „hit harcosa”

Főtiszteletű Püspök Urak!

Nagytiszteletű Lelkész Urak!

Tisztelt Vendégeink!

A Bocskai István Társaság nevében köszöntünk mindenkit, aki eljött, megtisztelt bennünket jelenlétével. Különösen köszöntöm a bihardíószegi lelkész házaspárt, a presbitériumot, a gyülekezetet, akik lehetővé tették az emlékezés lehetőségét!

A Reformáció 500. évfordulóját igazán nem is lehetne máshol, csak itt ünnepelni. Az Ér, a Berettyó, Kereki, Álmosd, Diószeg, a magyarországi protestantizmust győzelmének nagy színhelyei, nyitánya a győztes szabadságharcnak, s itt méltán idézhetjük az erdélyi költőt (Farkas Árpád): „E rögzös földön, csak lábujjhegyen, halkan! / apáink hűlő, drága arcán járunk.”

Ez a táj nagy történelmi sorsfordulóink egyik színhelye, a bihari nagyúr – kismarjai Bocskai István – és a nemzetből kitagadott hajdúk, a „korcsos magyarok” találkozása, akiknek ez a harc magasabb életcélt adott, az „ölni kell, vagy megdöglölni” választása helyett! Most már Hazáért és Hitért „Pro Patria et Fide”, Istenért és Szabadságért „Pro Deo et Patria” fogtak fegyvert.

A hajdúk indulója volt az istentisztelet alatt énekelt „Erős várunk nekünk az Isten!”, s „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk” hímezték a zászlóikra. (nem véletlen, hogy Bethlen Gábor utolsó szavai, ill. sorai ezek voltak) Ezután a diószegi győzelem után (1604. október 15.) Bocskai a hajdúival indul Debrecen felé, maga előtt hordoztatva a győztes és az elkobzott zászlókat! A következő állomás Tiszalök, ahol megszervezi kancelláriáját és a hadsereget! Itt vált az egyéni harc szabadságharcná, bizonyítva, hogy az egyén és a nemzet sorsa elválaszthatatlan! Akkor is és most is!

S nem egészen egy hónap múlva (1604. november 11.) győztesen lovagol be ujjongó tömeg és harangzúgás közepette Kassára! Győzelmet győzelemre halmoz, s 1605. őszén Bocskainak hódol a töröktől meg nem szállt területek nagy része. A kassai bevonuláshoz egy évre, 1605. november 11-én a pesti Duna-parton várja a szultán koronája! Majdnem a Budai várral szemben történik a ceremónia, ahol a nagyvezír - Lalla Mehmed – Bocskai fejére teszi az utolsó bizánci császár koronáját – *keresztény koronát!* Egyedülálló mind a magyar, mind az európai történelemben. A törökök soha senkinek nem adtak koronát. A katolikus történész (Szekfü Gyula) kiemeli Bocskai bátor magyarságát, hogy a király jogára (Habsburg Rudolf) hivatkozva levette a fejéről a török koronát. A Porta Rex Stephanusnak nevezte, de Bocskai István soha nem vette fel a magyar királyi címet!

Bocskai István a mértéktartás génusza volt! Nem ment a nagyvezírral Bécs ellen, ahogy az szeretne volna! Nem ült tort a legyőzötteken! Békét, békét, békét!!! mondogatta. „Ne romoljon már tovább ez a szegény magyar nemzett ennél is inkább. Győzelme elvezetett a bécsi békéhez, ami a protestánsok vallásszabadságát biztosította, a vallásháborúktól szabadalt Európában! Ez tette őt a világhódító eszme – a reformáció – kiemelkedő alakjává, s méltán áll hatalmas kőszobra Genfben, a nagy reformátorok között Reformáció Emlékművén.

A Bocskai István Társaság szeretett volna szobrot állítani a korona átadás színhelyén, ill. szeretné megörökíteni azt a helyet és pillanatot, ami bizonyítja, hogy Bocskai István nem vált a nagyhatalmak játékszerévé, s az ő győzedelmes kardja diktálta a békét Bécsnek és Sztambulnak!

Budapest V. kerületének főépítésze a Március 15. téren jelölte ki a szoborállítás helyét, de a Főváros másodszer is elutasította kérelmünket, hivatkozva a Magyar Tudományos Akadémia szakvéleményére. Dr. Pálffy Géza a következőket írta: „**A fejedelemnek itt szobrot állítani olyan paradox lépés lenne, mintha Kádár Jánosnak akarna valaki hasonlót emelni a szovjet tankok 1956. novemberi bevonulásának egyik csomópontján**”.

Ezt a gyalázatos szakvéleményt nem is lehet értelmezni! Dr. Nyakas Miklós történész a következőket fogalmazza meg az előzőekre válaszolva: „***Ez a nagy ívű politikai pályafutás, amely a Habsburg barátságtól elindulva jutott a kényszerű török szövetség vállalásáig, természetesen érdekeket sértett, mindenekelőtt a prágai magyar királyét (Habsburg I. Rudolf), akinek udvarában megfogalmazott ellenérvek tovább éltek, s újra és újra felbukkantak egészen napjainkig***”.

Magyarul, a török szövetséget kárhozzátják a Habsburg párti történészek!

Nemzetünk tragédiája, hogy két pusztító nagyhatalom a német és török, az „üllő és a verő” közé ékelődünk, s csak a „protestantizmusban térdei, feje nem hajtó nép dacolhatott itt” (Csanádi Imre)

Történészeink, főként Szekfű Gyula szerint Bocskai az első, akinek a fejében a török és a német egyensúlyának a gondolata megszületett, mint megmaradásunk záloga (Zsitvatoroki béke), s Erdélynek a megerősítése.

Vajon miért kellett a másik pusztító nagyhatalom az ősellenség, a török támogatását elfogadni? A felkelt magyar rendek kiáltványa (1605) Európa népeire szóló kiáltványában olvashatjuk a következőket: „Rudolf Magyarország királya tervbe vette, hogy megsemmisíti a magyarokat, Magyarországot tartományná teszi.” Illésházy írja: „Akartuk vagy nem a törököt kellett segítségül hívnunk, ha életünket és hazánkat meg akartuk tartani.”

Bethlen Gábor, aki török fegyverek segítségével lett Erdély fejedelme, hajdúival sikeresen harcolt Habsburg II. Ferdinánd ellen, aki 1619-ben a következő utasítást adta hadvezérének, Wallenstein-nek: „*Kezdjen 12 éves mindenkit megöletni, aki magyarul beszél, akiket mégis életben hagynak, azoknak borotválják le a haját és homlokukat szurokkal bekenve jelöljék meg. A kipusztuló lakosság helyére pedig, a magyarokat pótolva más nemzetiségű népeket kell telepíteni*.” Természetesen, akik hüek a dinasztiához!

A reformáció évfordulóján „az európai civilizációt megtestesítő Habsburgok” közül nem hagyhatjuk ki I. Lipótot sem, aki a pozsonyi véstörvényeszek elé idézteti a protestáns prédikátorokat, s akik azt túléltek, azokat gályaraboknak adják el.

Ezek után csoda, hogy nemcsak az erdélyi fejedelmek Bethlen Gábor, I. Rákóczi György, Thököly Imre folyamodott az „ottomán” védelemhez, hanem a legnagyobb közjogi méltóságok is. Wesselényi nádor vezetésével 1670-ben összeesküvést szöttek a császár-király ellen, az országot a török Porta védnöksége alá akarták helyezni, és így kikiáltani a független, egységes Magyarországot! (Vérpad lett a vége)

Maga a Nagyságos Fejedeleme is, II. Rákóczi Ferenc 1704-ben hűbéresül ajánlkozott a Portának, ha támogatja mozgalmát. Az évszázados harcokban kimerült nemzet kénytelen volt a Habsburgok ellen megint fegyvert fogni. A kurucok csillaga az ónodi napokban (1707) járt a legmagasabban, amikor a trónfosztó nyilatkozatban megfogalmazták II. tc. „*az ausztriai ház csalárd alattomosággal és álnokul tört arra, hogy az országot erőszakosan utálatos igája alá hajtsa*.”

S a nemzeti lététől majdnem megfosztott magyarság, megint (újra) erőre kapott, s megvalósította, ha csak néhány évre is Rákóczi államát, a szabad és független Magyarországot!

De a nemzet a több évszázados harcokba belerokkant, elvérzett, ereje elenyészett, megfogyatkozott, s alulmaradt a hódítókkal (Habsburgok) szembeni küzdelemben.

Az őshonos, államalkotó magyarság, a Kárpát-medencében 90-80 %-ról 36%-ra csökkent! Több százezren vándoroltak be az idegenek és telepítették be az akkori migránsokat, akik a honfoglaló magyarok kipusztult egykori szállásterületeit foglalták el!

Nem véletlen, hogy a következő szabadságharcunk csak 137 évvel később 1848-ban robbant ki, megint a Habsburgok ellen! Az önkéntesekből álló (nem sorozott) magyar honvéd hadsereg önerőből megtisztította az országot a császáriaktól és megvédte a nemzetiségi partikularizmussal szemben! A kétségbeesett I. Ferenc József kézcsókkal kért segítséget az orosz cártól! Az újabb trónfosztó nyilatkozatban (1849), ahogy Kossuth-ék megfogalmazták, a Habsburg-Lotharingiai ház *„idegen hatalom fegyveres erejét (felhasználni) a nemzet legyilkolására nem iszonyodott”*.

Nem iszonyodott! Kedves Habsburg-párti történészek!

Sőt az uralkodó ránk küldte a „bresciai hiénát” Haynaut, akinek barátjához írt levelében a következőket olvashatjuk: *„Egy évszázadig nem lesz több forradalom Magyarországon, ha kell, a fejemmel szavatolok érte, mert gyökerestől irtom ki a gázt”*.

S az eredményt mindnyájan ismerjük! A „szalontai hajdú” Arany János így jellemezte a kort:” Levágva népünk ezrei,/Halomba, mint kereszt,/Hogy sírva tallóz, aki él:/ Király, te tetted ezt!”

A nemzet szívében, lelkében őrizte a mártírok emlékét, de kénytelen volt kiegyezni, a habsburgokkal, főként az uralkodónak volt erre szüksége! Éppen most emlékezünk a 150. évfordulóra! Az igaz, hogy soha nem látott fejlődés következett be az országban, ami a magyarság alkotó erejét bizonyítja, hogy mire képes, ha hagyják!!!

De a „nagy kiegyezés” sajnos Kossuth Cassandra-jóslatával zárult! Az első világháborúban Ausztria oldalán hamvadt el a történelmi Magyarország!

Innen már egyenes út vezetett Trianonhoz! Ami 907-ben Pozsonynál nem sikerült, amikor a Nyugat kiadta a jelszót: „A magyarokat ki kell irtani”, az majdnem sikerült 1000. évvel később! Trianonban gróf Apponyi Albert nagyhatású több nyelven elmondott beszédében megkérdezte a győztesektől: „Uraim! Milyen sorsot szánnak Magyarországnak? Öngyilkos legyen-e? Nehogy megöljék?”

A kegyetlen békét alá kellett írni.

S most a jelenben mi a cél? A maradék szállásterületétől is megfosztani a magyarságot!!!

De Bocskai példája lebegjen a szemünk előtt, aki a pusztulás végveszélyétől mentette meg Szent István örökségét, a magyar államiságot! Megnyitotta az utat Erdély aranykora előtt, s néhány évtizedre újra felragyogott Erdély csillaga! Kezdetét vehette az erdélyi fejedelemség azon szerepvállalása, amely a nemzet túlélését szolgálta!

Tisztelt Vendégeink!

Mi, az utókor büszkén tekintünk a nagy pusztítás és pusztulás ellenére a Mohács óta eltelt viharos századokra, elődeink szabadságharcaira, akiknek köszönhetjük megmaradásunkat!

Büszkék lehetünk erre a földre, ami szülőföldünkre, ahol a Magyar Tudományos Akadémia által elmarasztalt Bocskai István győztes szabadságharca elkezdődött: amelyik visszaadta a magyarság jövőbe vetett hitét, és "csontozatot adott egy megtört gerincű népnek!"

Pro Deo et Patria

"Istenért és Hazáért éltünk ezer évet

Miatyánk ne hagyd el árva magyar néped

Örök életével hadd dicsérjen Téged"

(Juhász Gyula)

Elhangzott: Bihardiószegen, 2017. július 16-án a Bocskai István Társaság díjátadó ünnepségén

Sárkány Viola
Elnök
Bocskai István Társaság